

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Vincentii Brvni, Socie-
tatis Iesv, Meditationes,
In Septem Praecipua Festa B. Virginis**

Bruno, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1598

Disc. III. De Communi SS. Confessorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59989](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59989)

DE COMMUNI
 SANCTO-
 RVM CONFES-
 SORVM.

DISCVRSVS III.
 EVANGELIVM.

VOS estis sal terræ. quod si
 saleuanuerit, in quo salie- *Mat. 5.*
 tur? ad nihilum valet vltra,
 nisi vt mittatur foras, & concul-
 cetur ab hominibus. Vos estis lux
 mundi. Non potest ciuitas absco-
 di super montem posita: neque
 accendunt lucernam, & ponunt
 eam sub modio, sed super cande-
 labrum, vt luceat omnibus, qui in
 domo sunt. Sic luceat lux vestra
 coram hominibus, vt videant o-
 pera vestra bona, & glorificent
 patrem vestrum qui in cælis est.

S Sint

Luc. 12.

Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris, & vos similes hominibus expectantibus Dominum, quando reuertatur à nuptijs, vt cum venerit & pulsauerit, confestim aperiant ei. Beati serui illi, quos cum venerit Dominus inuenerit vigilantes. Amen dico vobis, quod præcinget se & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia; & si in tertia vigilia venerit, & ita inuenerit, beati sunt serui illi. Quis putas est fidelis dispensator & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, vt det illis cibum in tempore. Beatus ille seruus, quem cum venerit Dominus, inuenerit ita facientem. Amen dico vobis, quoniam super omnia bona constituet eum.

Matt. 24.

Luc. 12.

FIGV

FIGURA.

VETERIS Legis Sacerdos, Exod. 28.
inter alia vestimenta, secundum ordinem à Deo prescriptum, habebat vestem hyacinthinam, in cuius extremis partibus pendebant quasi mala punica coloris varij mistis in medio aureis tintinnabulis.

PROPHETIAE.

1. **D**ABO vobis pastores iuxta cor meum, Jerem. 3.
& pascunt vos scientia & doctrina.
2. Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stellae in perpetuas aeternitates. Dan. 22.
3. Hi sunt viri misericordiae, quorum pietates non defuerunt, cum semine eorum permanet bona, hereditas sancta nepotes eorum, corpora ipsorum sepulta sunt, & nomen eorum vivet in generatione & generationem. Eccl. 44.

CONSIDERATIONES.

POST victricem Sanctorum Martyrum exercitum, proxime sequuntur

tur nobiles & splendide turme Confessorum, qui officiorum, minorumque varietate non solum Ecclesie militanti magno sunt ornamento, verum etiam multiplici sua virtute, quasi clarissimis quibusdam stellis illustriorem reddunt Ecclesiam triumphantem. Vbi considerandum est, quemadmodum in Republica bene constituta duo hominum genera sunt necessaria, Alterum eorum quibus eam custodiant, & armis contra hostes defendant. Alterum vero eorum, qui sua sapientia & prudentia eam administrant, & in pace bonisque moribus conseruent & sustentent: sic CHRISTVM Dominum nostrum voluisse in Ecclesia sua esse duo hæc hominum genera, ut alij fide, sanctoque zelo armati fortiter eam defenderent, alij vero caelesti ornati sapientia & prudentia illam gubernarent, & ad omnem virtutem ac perfectionem promoverent. Ex primò illo genere, fuit fortissimus exercitus Martyrum, quorum munus fuit, ut iam dictum est, non solum confiteri, & intrepide aduersus omnes hostes fidem sanctam tueri, verum etiam, cum opus

esset

esset, sanguinem & vitam pro reli-
 gione Christi, sanctissimi que nomi-
 nis eius gloria profundere. Ex se-
 cundo vero genere fuit illustris cho-
 rus Confessorum, quorum officium
 erat, non modo prædicatione, &
 doctrina, sed sanctæ quoque con-
 uersationis exemplo, bonorum que
 operum exercitatione religionem ac
 cultum diuinum promouere, vitia
 & abusus populi fidelis extirpare,
 mores reformare, simplices & rudes
 instruere, concordiam & pacem in-
 ter omnes sartam tectam conserua-
 re, ac denique pauperum & afflictio-
 rum necessitatibus ex charitate Chri-
 stiana succurrere. Hi sunt illi pru- *Exod. 28.*
 dentes & fideles Domini serui, in
 Ecclesia per summi Sacerdotis ve-
 stem in veteri lege præfigurati, qui
 uo repræsentabat ipse personam
 CHRISTI, ita vestibus suis repræ-
 sentabat Ecclesiam, de qua scriptum *Psal 44.*
 est, quod sit *circumdatus varietate*. Erat
 hæc Pontificia vestis coloris cæle-
 stis, quo significabatur cælestis ho-
 rum sanctorum Confessorum vita
 & conuersatio: in quorum quoque
 persona dixit Apostolus. *Nostra au- Pbil. 3.*
tem conuersatio in cælis est. Hæc vestis
 illa

in extrema ora habebat quadam
tintinnabula aurea; nam hi sancti
non solum prædicatione & doctri-
na, sed etiam virtutum pio exemplo
quasi suavi quodã sono populifide-
lis aures demulcebãt, tepidos excita-
bant, feruentes recreabant & promo-
uebant, errantes autem in viam bo-
nam reducebant. Deinde per ma-
la punica colore vario tintinnabu-
lis intermixta, non aliud designaba-
tur quam eorum charitas, operaque
virtutis, quibus gloriosi hi Confes-
sores, doctrinam bonamque famam
coniungebant. Nec enim erant è nu-
mero eorum, qui quod alios doce-
bant, ipsi non faciebant, de quibus

Matt. 23.

DOMINVS, Dicunt, inquit, & non
faciunt, sed fuere ex illis, de quibus i-

Matt. 5.

dem **DOMINVS** dixit. *Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno celorum.* Sunt præterea hi sancti admodum congruenter ab Evangelista Ioanne in Apocalypsi præfigurati in candida & splendenti byssina veste, qua vestita erat sponsa Agni, quæ est Ecclesia Sancta, dicens. *Datum est illi, ut cooperiat se byssino splendenti & candido.* *Byssinum enim iustificationes sunt Sanctorum.*

Apoc. 9.

Ex.

Et recte sancti Confessores in se exprimunt candorem & splendorem byssi, candorem quidem pura & innocua vita, splendorem autem pi-
 -orum operum claritate. Eo quoque spectavit Sapiens cum agens de Ec-
 -clesia in praesentia illius mulieris fortis, dixit. *Byssus & purpura in-* *Prou. 31*
duamentum eius. Purpureo enim colore significare voluit statum Mar-
 -tyrum, candore verò byssi, hoc col-
 -legium Confessorum, sicut clarius paulo post illud exposuit, dicens.
Fortitudo & decor indumentum eius.
 -ubi nomine fortitudinis denotavit
 -Martyrum constantiam in persecu-
 -tionibus, nomine verò decoris or-
 -namentum, quod hi sancti Confes-
 -sores sua virtute Ecclesiae Dei attu-
 -lerunt.

2. IAM circa gloriosum nomen Confessorum considerandum est, quomodo possimus, & debeamus confiteri DEVM Dominum nostrum, ita ut inde mereamur appellari Confessores. Ac primo quidem priscis illis saeculis, cum Ecclesia persecutionibus immanissimorum tyrannorum fidei Christianae hostium

44 DISCURSUS DE

exagitaretur, qui constanter usque ad mortem, fidem CHRISTI profitebantur glorioso hoc Confessorum nomine compellati fuere. Cum verò hi omnes qui ita patiebantur, & sanguinem pro CHRISTO profunderent, inciperent vocari Martyres, id est testes, quasi suo sanguine veritatem fidei Christianæ testari essent; reliqui omnes Christiani, qui sine afflictione & profusione sanguinis, sanctam & piam vitam agebant, eo quod & hi multis modis confiterentur CHRISTVM, ceperunt appellari, Confessores. Primò enim confitebantur illum corde credendo in ipsum, adorando & venerando illum tanquam principium & finem rerum omnium. Quare poterant cum Propheta dicere. *Confitebor tibi in toto corde meo, in consilio iustorum & congregatione.* Secundò confitebantur ore, gratias illi agendo, continuoque laudando & benedicendo, secundum illud prophetae, *Confitebor Domino nimis in ore meo.* Atque hæc cōfessio dignissima est, tum Deo ob suam Maiestatem & excellentiam, omni laude & honore dignam, tum homine, qui in eū finem

Psal. 110.

Psal. 108.

con-

conditus est, ut Deum continenter
 laudet & confiteatur. Vtilissima quo-
 que est ob eximiam mercedē, quam
 inde referimus: cum dixerit DEVS
 per suum prophetam. *Sacrificium lau-*
di honorificabit me, & illic iter, quo o- 1. Reg. 2.
stendam illi salutare meum. Sed & neces-
 saria est: nec enim satis est corde cre-
 dere in Deum ad obtinendam salu-
 tem, sed opus est quoque ore eum
 confiteri. Tertiò confessi sunt hi san-
 cti illis operibus & factis: nec enim
 ò numero fuerunt illorum, de qui-
 bus Apostolus dixit, *Fatentur se nosse* Tit. 1.
Deum, factis autem negant. Aliud au-
 tem non est factis confiteri Deum,
 quam vitam agere Christiano homi-
 ne dignam, & diuina obseruare man-
 data. Nam cum CHRISTVS sit
 ipsa sapientia, iustitia, veritas & san-
 ctitas, homines stultitia sua instar
 belluarum rationis expertium vi-
 uendo negant eius sapientiam, ini-
 quitate iustitiam, mendacijs veri-
 tatem, carnali & turpi vita sanctita-
 tem. Itaque quotiescunque sinunt
 se à flagitijs & peccatis expugnari,
 toties DEVM negant, sicut con-
 tra, quoties bonum opus præstant,
 glorificant & confitentur Deum.

S. 5. Atque.

Matt. 5. Atque ideò DOMINVS hortabatur Apostolos suos dicens. *Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum qui in caelis est.* Præter hos

tres modos confitendi DEVM, est & alius, quando homo se accusat ob proprios defectus & peccata, *Prou. 8.* *Iustus enim, vt habet Sapiens, prior est accusator sui.* Confitendo enim peccata nostra, confitemur Deum: quia hoc ipso fatemur cum solum esse iustum & sanctum, omnes verò homines peccatores & mendaces.

Deinde quando nos accusamus de peccatis, & dolentes ea cupimus nobis condonari, confitemur Deum esse bonum & misericordem, ac solum habere potestatem ea remittendi, sicut monet S. Ioannes Apo-

I. Ioan. 1. *stolus, dicens. Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & iustus, vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.* Vides ergo quot vias DEVS homini patefecerit ad salutem: vt enim non mereamur in numerum sanctorum Confessorum referri per opera bona nobis præstita: saltem aliquo modo poterimus ad illum pertinere.

si corde contrito & humiliato nos-
 ipsos ob diuinam Maiestatem pecca-
 tis nostris offensam accusemus.

3. ADHÆC considerandum
 est, quantum inter Confessores sit
 discrimen. Nam tot discrimina
 sunt, quot sunt virtutes & præro-
 gatiuæ, quibus hi gloriosi sancti
 in Ecclesia DEI refulserunt. Alij
 enim illustres fuerunt eximia fidei
 confessione, alij præstanti eruditi-
 one, alij vitæ austeritate, alij de-
 niq; raris Christianæ pietatis ope-
 ribus. De singulis autem videbimus
 à quibus præfigurati fuerint in lege
 veteri, deinde quibus rebus sint com-
 parati. Tertio quibus nominibus in
 Scriptura appellati. Hinc enim co-
 gnosci poterit, quod cuiusque ordi-
 nis officium fuerit, quamq; eximia
 sit huius sacri Confessorum chori
 dignitas & excellentia. Primus ergo
 ordo Confessorum fuit eorum, qui
 constantes tempore persecutionis in
 fide varijs modis fuere afflicti, alij
 multati exilio, alij incarcerati, alij
 bonis suis exuti, alij denique varijs
 modis exeruciati, ita tamen, vt san-
 guinem, vcl vitam pro CHRISTO,

licet ad id parati essent, non profun-
derint. E quorum numero fuere
primi Christiani, ad quos scribens
Apostolus, dicit. *Rememoramini pri-*
Hebr. 10. *stinos dies, in quibus illuminati magnum*
certamen sustinuisistis, & in altero quidem
opprobrijs, & tribulationibus spectaculum
facti, in altero autem socij taliter
conuersantium effecti: nam & vincis com-
parsi estis, & rapinam bonorum vestrorum
cum gaudio suscepistis. Ex hoc numero
item fuere celebres illi Confessores,
qui in immani persecutione Diocle-
tiani condemnati sunt ad metalla, e-
ruto prius oculo dextro, & neruis
pedis sinistri incis, qui post restituta
Ecclesiae pacem à Constantino
Magno liberati, in magno honore
habiti sunt. Huic ordini in veteri
lege persimiles fuere illi Sancti
Prophete, qui in persecutione Ieza-
bel, cum in impium idolorum cul-
tum consentire nolent, dispersi, ut
Hebr. 11. *scribit Apostolus, per deserta erra-*
bant, in montibus & cauernis ter-
rae vehementer angustiati & afflicti.
Recte etiam hi constantes & inui-
cti Confessores assimulantur illis
felicibus arboribus, quæ plantatæ
sunt secus decursus aquarum de
qui-

de quibus propheta dixit, quod nec
 aestum nec siccitatem timebunt, &
 folia earum semper virescēt, nec un-
 quam cessabunt proferre fructum
 suum. Quid verò mirū, hos sanctos
 non reformidasse Tyrannorum mi-
 nas, & in aduersitatibus, ac persecu-
 tionibus mundi fuisse imperterritos,
 cum cordis sui radices, omnemque
 spem & amorem in illo fonte vitæ,
 in puteo aquarum viuentium Chri-
 sto defixerint, cuius diuina gratia
 continenter tincti & rigati, per cæle-
 stia desideria, sanctaque & pia opera
 continenter effloruerunt, ac viuæ fi-
 dei, inuictæque patientiæ fructus re-
 portarunt. Hi sunt illæ palmæ, illæque
 cedri, de quibus scriptum est. *Iustus* Psal. 91.
sicut palma florebit, & sicut cedrus multi-
plicabitur, plantati in domo Domini. Pal-
mæ verè victrices, quia spiritus &
gratiæ fortitudine à Domino illis
collata, tam egregiam victoriam de
tyrannis, mundo & dæmone ipso-
rum persecutoribus retulerunt. Sunt
quoque cedri sublimes & odoriferæ
ob excelsi animi magnitudinem, &
virtutum suauissimum odorem, quo
uniuersam Dei Ecclesiam, in qua
plantati sunt, complerunt. Deinde
 87 ob

ob officium confitendi, intrepideq;
defendendi fidem, sunt vocati mili-
tes, quia armati lorica iustitię, & scu-
to fidei, ac gladio spiritus, quod est
verbum Dei, fortiter Ecclesiam san-
ctam contra omnes eius aduersarios
propugnarunt. Vnde & Apostolus
suum discipulum Timotheum his
verbis cohortabatur. *Labora ut bonus*
miles CHRISTI.

1 Tim. 1.

4. SECVNDVS ordo horum San-
ctorum Confessorum fuit eorum,
qui laude doctrinę & prædicationis
diuini verbi in Ecclesia Dei flou-
erunt: quales fuere omnes sacri Docto-
res & populi fidelis Pastores, qui suc-
cedentes in officio Pastoralis Aposto-
lis olim à Deo promissi sunt per Pro-
phetam dicentem. *Dabo vobis pastores*
iuxta cor meum, & pascent vos scientia
& doctrina. De his quoque locutus est
Apostolus scribens ad Ephesios Ipse,
inquiens, *dedit, quosdã quidẽ Apostolos,*
quosdã autẽ prophetas, alios verò Euan-
gelistas, alios autẽ Pastores & doctores ad cõ-
sumationẽ sanctorũ in opus ministerij, in
edificationẽ corporis Christi. Tales fue-
runt in veteri lege sanctissimi pro-
phetę, quos Deus alio atque alio
tempore ad illum populum aman-
dauit,

Hier. 3.

Eph. 4.

davit, vt ei predicarent, illum do-
 cerent, & à mala via reuocarent, læ-
 in viam salutis deducerent; cuius-
 modi fuere Esaias, Jeremias cum
 ceteris, qui non concionibus modo,
 sed etiam diuinis scriptis magnam
 lucem & auxilium attulerunt tum
 populo, tum toti Ecclesiæ Dei. Præ-
 terea sacer iste Doctorum ordo com-
 paratur stellis quas Astrologi vocant *Iob. 90.*
 Hyadas, ratione ortus earum, & ef-
 fectuum quos producant. Vti enim
 hæ stellæ, dum oriuntur, gignunt
 pluuias in terra: sic hi sancti, dum
 orti sunt suæ doctrinæ & verbi Dei
 imbre irrigarunt terram sterilem &
 fecundam peccatorum, conuenien-
 ter illis verbis Moïsis. *Concresecat in
 pluuiam doctrina mea, fluat vt ros elo-
 quium meum.* Deinde his stellis exo-
 rientibus incipiunt crescere dies,
 & radii calidiores à Sole emitti. Vn-
 de & crescere incipiunt frumenta;
 arboreque frondescere & florere:
 sic horum sanctorum prædicatione
 augetur in mentibus hominum
 diuinarum rerum notitia, cre-
 scit charitatis ardor, incipiunt-
 que sanctorum desideriorum, bo-
 narumque operationum fructus
 pul.

Deut. 32

Matt. 5.

pullulare. Secundò comparantur lucernis impositis candelabro totum domum illustrantibus: hi enim sancti in sublimi loco collocati pro gradu, quem in Ecclesia tenent, doctrinæ suæ splendore, salutaribus documentis, & virtutum exemplis, vitiorum caliginem depellunt, errorum tenebras discutunt, omnibusq; domum Dei incolentibus veram demonstrant viam ad salutem. Ad hæc assimilantur splendori firmamenti,

Dan. 12.

cum de illis scriptum sit *Qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stelle in perpetuas aternitates.* Etenim hi gloriosi Doctores, non aliud sunt, quam quædam corpora cælestia incorruptibilia, tum ob fidei firmitatem, tum ob vitæ integritatem. Lucida sunt ob doctrinæ claritatem, sanctamque & castam conuersationem; sublimia sunt ob altitudinem contemplationis, rerumque diuinarum notitiam. Influxu item suo vtiliter sunt Dei Ecclesiæ non concionibus solum doctissimisq; scriptis, sed etiam sancto zelo, ardentibusq; orationibus, quibus cōtinenter Domino supplicant, pro adiumento Ecclesiæ.

clesiae, & omnium fidelium salute.
 QVOD vero ad nomina attinet his
 sanctis Doctoribus ab Ecclesia attri-
 buta; primo vocantur Vinitores &
 operarij vineae Domini, quorū mu-
 nus est, expurgare hanc vineam à spi-
 nis & infructuosis fruticibus, palmi-
 tes superfluos abscindere, plantare &
 colere fructiferos, cauere que ne ali-
 quo damno afficiantur. Tales fuere
 prudentes illi & fideles serui Domi-
 ni constituti super familiam suam,
 & tales Dominus suae Ecclesiae per
 Prophetam misit dicens. *Et dabo eis Ose. 2.*
vinitores eius ex eodem loco. Hi quoque
 sunt fideles operarij, quos magnus
 ille Paterfamilias hora undecima in
 hac extrema mundi aetate egressus
 vocauit, & misit vt laborarent in vi-
 nea sua, vt absoluto labore diurno
 beata denarij diurni mercede copio-
 se remunerarentur. Secundo vocati
 sunt Pastores, quia praecipuum eorū
 officium est pascere, custodire, & tue-
 ri oues Domini, vt rectè docuit Apo-
 stolus ad Timotheum scribens. *Præ. 2. Tim. 4.*
dica, inquit, verbum iusta opportunè im-
portunè, argue, obsecra, increpa in omni
patientia & doctrina Pastores verè bo-
 ni & fideles, qui non pascebant sei-
 pso.

plos, sua tantum quærentes com-
 moda: multo minus lupo conspecto
 fugiebant, ve faciunt mercenarij, sed
 quærebant tantum gregis sui com-
 modum, parati exemplo Domini
 etiam vitam ponere pro illo, si quan-
 do opus esset. Congruenter item
 Doctores & Prædicatores Ecclesiæ
 vocati sunt canes, non de quibus per
 prophetam Dominus dixerat, *canes*
muti non valentes latrare, qui conspe-
 ctis abominationibus illius populi
 tacebant, & dormitabant, sed canes
 vigiles & Domino fideles, qui diui-
 ni honoris zelo accensi, nunquam
 cessarunt allatrare hostes veræ & Ca-
 tholicæ religionis.

Es 4.56.

5. TERTIVS ordo Confesso-
 rum CHRISTI, est eorum qui
 rerum cælestium desiderio accensi,
 omnibus huius mundi rebus renun-
 ciarunt, & se in solitudines vel mo-
 nasteria abdiderunt: vbi asperioris
 vita instituto, cælestiumque virtu-
 tum studio angelicam potius quam
 humanam in terra conuersationem
 habuerunt. Inter hos maximè illu-
 stres fuisse primi eremi incolæ, san-
 ctissimi Abbates, alijsque diuersarum
 congregationū innumerabiles Mo-
 nachi

nachi, & post illos reliqui omnes tot
 religiosorum ordinum Institutores,
 qui vsque hodie in Ecclesia florent.

Hi sunt sancti illi, quos dixit Apo Gal. 5.

stolus crucifigere carnem suam cum
 vitijs & concupiscentijs, quorū con-
 uersatio erat in cælis, quia non opta-
 bant, nec quærebant, nisi quæ sursum
 sunt, non autem quæ sunt in terra.

Hic sanctorum Confessorum status
 primum præfiguratus fuit in Helia,
 postea verò singulatim in S. Ioanne
 Baptista, Domini Præcurfore, verè
 Principe & exēplari ordinis mona-
 stici, qui etiam nū puer, domo pater-
 na deserta, in horridum eremum se
 contulit, cuius aspera vita, virtutesq;
 admiradæ magnis laudibus in sacro
 Euangelio celebrantur. In his factis
 Confessoribus perfectè completum
 est illud propheticum. Scisse sunt in de-
 serto aquæ, & torrentes in solitudine, & Isa 35.

que erat arida erit in stagnum, & sitiens
 in fontes aquarū. Et alibi: Dabo in solitu-
 dinem cedrum, & spinam, & myrtum, & Isa. 41.

lignum oliuæ. Et rectè nam hi benedi-
 cti sancti, non solum in horribili-
 bus Aegypti solitudinibus, sed in
 medio sterilis & desertæ gentilitatis,
 omni soliditate mundi huiusque
 id est

totque nationum peruersarum ex
spiritus donorumque caelestium re-
dundantia, & admirandis suis virtu-
tibus, instar fecundarum odorifera-
rumque plantarum, & veluti fontes
dulcissimarum aquarum floruerunt.

Psal. 67.

Deinde hi confessores comparantur
montibus, nam & status religiosus
non est aliud, quam mons altissimus;
ille mons pinguis, mons coagulatus,
in quo Deo habitare placuit; in quem
montem ex hac infima & luculenta
valle mundi conscendere solent om-
nes illi, qui secuti consilium ab
angelo datum Loth, volunt de salu-
te esse securi. Hi sunt illi montes, de

Psal. 103.

quibus dixit Propheta, *Montes excelsi
ceruis, petra refugium erinacis.* Et rectè
in hos enim montes ob securitatem
maiores recipere se solent illæ ani-
mæ, quæ in mundo à canibus & ve-
natoribus infernalibus persecutione
patiuntur. Assimilantur montibus,
quia ob rerum terrenarum contem-
ptum sunt quasi è terra sublati, firmi
& solidi per constantiam & patienti-
am, ac per caelestium contempla-
tionem in altum eleuati. Est quoque
hic status religiosus particulatim as-
similatus monti Thabor, in quo
Domini

Dominus se transfiguravit: nam & in illo fuere illi tres sancti discipuli, nempe Petrus, cuius nomen significat obedientiam, & Iacobus, quod significat mundi deceptorem, hoc est, paupertatem, & Ioannes virgo, qui designat castitatem, quæ virtutes tantoperè placent Domino, vt earum possessoribus, etiam in hac vita æternæ gloriæ gustum præbeat, participetque faciat foelicitatis, qua beati in caelo perfruuntur. Sunt item hi sancti similes callido negotiari, quem dixit Dominus inuento thesauro abscondito in agro, omnia sua vendidisse ad emendum agrum illum *Matt. 13.* Ac verè Religio thesaurus est, vel potius continet in se infinitarū opum spiritualium thesaurum; nam qui extra religionem laborant ad opes conquirendas, non queunt nisi laboribus magnis, periculis multis, & diuturno tempore eas congerere: at Religiosi vno momento, longeque facilius hunc thesaurum acquirunt; qui rectè dicitur *absconditus*, quia à paucis & cognoscitur, & inuenitur. Denique sunt hi sancti comparati & Ecclesiæ manibus, in cuius persona dicitur sponsa, *Manus mee distillant unguenta Cant. 3.*
myr.

48 DISCVRSVS DE

myrrham. Hoc enim præcipuum semper fit Monachorum illorum, omniumque Sanctorum religiosorum studium, non mortificare modo & crucifigere carnem sensusque cum vitijs & concupiscentijs huius mundi, sed etiam omnem abnegare per omnia propriam voluntatem & iudicium. Myrrha verè gustui mundanorum hominum amara est, sed amatoribus, imitatoribusque CHRISTI manna suavissimum.

6. QVARTVS & postremus horum sanctorum Confessorum ordo est eorum, qui sequentes consilium CHRISTI conantur colligere thesauros, non in terra, sed in cælo, vnde amplius tolli non possunt, neque consumi temporis vetustate, dum facultates suas liberaliter distribuendo in egentes, multos comparant amicos, à quibus postea recipiantur in æterna tabernacula. Atque hi sunt qui in mundo celebres exstiterunt in caritatis operibus, tam corporalibus, quam spiritualibus in proximos, & simul multis tribulationibus à Domino probati & exercitati fuere. Hi in veteri lege specialim denotati fuerunt in patientissi-

Matt. 6.

mo Tob, qui de seipso sic loquitur. **Tob. 29.**
 Oculi sui caeco, & pes claudo, pater eram
 pauperum, & merentium consolator, si ne-
 gam, quod volebāt pauperibus, & oculos
 viduae expectare feci, si desperi praeceun-
 tem, eo quod non habuerit indumentum,
 & absque operimento pauperem. Simili-
 ter in persona iusti Tobiae, cuius o-
 pera charitatis in scriptura sunt cele-
 berrima. Hi fuerunt fideles & prudē-
 tes illi serui, quibus Dominus fami-
 liae suae curam commisit: ut unicui-
 que porrigerent cibum in tempore. **Luc. 12,**
 ac item sunt illi, quibus, ut loquitur
 Saluator, sunt lumbi praecinctorum, & lu-
 cernae ardentes in manibus eorum,
 & iterum qui vigilantes expectant
 Dominum suum reuertentem à nu-
 ptijs, ut cum pulsauerit, confestim
 aperiant ei. Habent lumbos praecin-
 ctos per virtutem castitatis, conser-
 uantes se puros & mundos anima &
 corpore. Quid verò aliud sunt lucer-
 nae in manibus eorum ardentes, quā
 opera misericordiae, in quibus se ex-
 ercent? Sunt haec lucernae plenae mise-
 ricordiae oleo, quod oleum, quicum-
 que habuerit, nunquam eius lucerna
 extinguetur. Accensae sunt chari-
 tate.

tate, qua hi sancti ardent; sunt luminosæ & splendentes ob auxilium & ædificationem, quam similibus operibus accipiunt eorum proximi. Sunt luminosæ, quia horum operum proprium est, reddere claros & illustres qui illa faciunt in hac & altera vita. Unde hi sancti assimilantur oliuæ fecundæ, ut loquitur Propheta. *Ego autem sicut oliua fructifera in domo Dei.* Verè enim instar oliuarum semper virent, per diuinam gratiam in ipsis habitantem. Sunt etiam fructiferi, quia ex misericordiis illorum manibus continenter stillat oleum misericordiæ spiritualis & corporalis. Sunt quoq; assimilati manibus spōsi, qui laudans sponsam dicebat, *Manus illius tornatiles aureæ, plene hyacinthis.* Et rectè. nam sicut manus admodum polita, ad modum earum rerum quæ torno læuigantur, non facile potest retinere res apprehensas; non secus hi sancti ob singularem eorum misericordiam & tenentitudinē in proximos inopes, sancta quadā liberalitate ex proprijs facultatibus eousque subueniunt omnibus, ut vix tibi aliquid pro necessaria sustentatione retinere possint. Manus
verè

Psalm. 51.

Cant. 5.

verè autem ob caritatis perfectionem,
 & plenæ hyacinthis, (quæ sunt gem-
 mæ eiusdè coloris cū cælo) hoc est,
 plenæ pretiosorū & cælestiū operū.
 Præterea hi sancti Confessores simi-
 les sunt luci matutinæ, atque etiam
 horto aquis irriguo, sicut dixit pro-
 pheta, *Frangere esurienti panem tuum, & Isa. 58.*
egenos vagosque induc in domum tuam;
tum videris nudum operi eum, & carnem
tuam ne despexeris, tunc erumpet quasi
mane lumen tuum, & anteibit faciem tu-
am iustitia tua, & gloria Domini colliget
te, & eris quasi hortus irriguus, & sicut
fons aquarum, cui non deficient aquæ. Et
 recte homo misericors resplendet
 instar auroræ: vt enim hæc pellit te-
 nebras, suoque ortu mundum exhi-
 larat, sic hi sancti suis operibus mise-
 ricordia animas afflictas consolantur
 & exhilarant, omnem mœroris
 & desperationis caliginem ab eis pel-
 lendo. Sunt etiam velut hortus irri-
 guus, verè hortus floridus, plenus
 compassionis affectu, & fructibus
 charitatis. Sunt velut fons perpetuus
 ob aquarum diuinæ gratiæ copiam,
 quam Deus abundanter in illos ef-
 fundit. Et quomodo possunt destitui
 his aquis, nam cum ipsi charitate
 redun-

T

redun-

redundent, simul in se habent fontem & auctorem omnis gratiæ? ut enim loquitur D. Iohannes, *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Denique non solum hi gloriosi sancti sunt comparati creaturis, sed ipsi quoque creatori, uti idem Dominus significavit illis verbis, *Estote misericordes, sicut Pater vester misericors est.* nihil enim æquè prædicatur in Deo atque misericordia, de qua dixit Propheta, *Magna est super calos misericordia tua, & usque nubes veritas tua.* Quæ verò res gloriosior esse potest, quam hominem hac virtute eo pertingere, ut imitetur **DEVM** creatorem suum? Denique hi sancti **Confessores** admodum conuenienter vocantur *virii misericordie, quorū pietates nō defuerunt.* Recte autem appellantur virii ob constantiam virilem, quod non sinant se aut à bonis operibus, aut à pia vita vllis mundi contumelijs vel persecutionibus absterri. Proprium enim, teste Apostolo, eorum qui piè viuere in **CHRISTIO** volunt, est, in hac vita perpeti persecutiones. Vocantur *miseri cordie virii*

tum

tum quia pleni fuere misericordia,
tum quia à DEO misericorditer
sint ad consolationem & auxilium
aliorum mundo donati.

7. CONSIDERA præmium
grande his fidis operarijs à Domino
præparatum. Ac primò quidem
Dominus Saluator vt significaret
saltem generatim quam copiosè eos
esset remuneraturus, agens de ser-
uis quos in aduentu suo inueniet
vigilantes, bis repetiuit, *Beati sunt
serui illi*, atque si illius præmij ma-
gnitudo & præstantia verbis satis
explicari non posset, quasi diceret,
eos habituros beatitudinem super
beatitudinem. Deinde particulatim
de primis illis Confessoribus, qui
pro confessione diuini nominis per-
pessi fuerint varias persecutiones
& afflictiones ipse Dominus dixit.
*Omnis qui confitebitur me coram homi- Matt. 10.
nibus, confitebor & ego eum coram An-
gelis Dei, & coram Patre meo, qui in
caelis est.* Nunc cogita, quanta gloria
horum Sanctorum futura sit, quan-
do in extremo illo vniuersalis iudi-
cij die, in conspectu cæli & ter-
ræ inter innumeros Angelorum
T 3 homi-

hominumque exercitus, vniuersalis iudex, cui omne genua flectitur, benigno vultu, suauissimaque voce euocans eos ad se, diuinamque manum suam eis porrigens, publicum fidelitatis testimonium illis dabit, collaudans eos in sui æterni Patris, totiusque illius ornatissimi confessus præsentia, ac protestans se eos acceptare non solum tanquam seruos, sed etiam tanquam amicos, & carissimos fratres? De illis deinde, qui non solum prædicatione & doctrina, sed etiam operibus & sanctæ vitæ exemplo laborauerint in excolenda hac Domini vinea, gregeque pascendo, testatur Dominus ipse eos futuros magnos in regno caelorum, eo quod opere præstiterint, quod docuerant verbis. Si ergo in mundo tanti æstimatur, obtinuisse titulum Magni in Principis mortalis aula, eo quod eiusmodi proximi soleant esse Principi, quanto maior erit dignitas horum fidelium prudentiumque operatorum, cum Rex gloriæ iubebit eos sedere iuxta se inter primos regiae aulae suae Principes & Senatores? De illis pariter scriptum est, quod fulgebunt sicut stellæ firmamenti

menti in perpetuas æternitates: nam supra præmium essentialè gloriæ, hi speciatim donabuntur hac refulgente aureola, quæ Doctoribus & verbi diuini prædicatoribus debetur, quæ inter alios reddet eos multo honoratiorès & illustriores. Sequitur deinde præmium eorū, qui instar grani frumenti in terram bonam coniecti studuerunt mori mundo & sibi omnia relinquendo, & in deserta, & monasteria cælestis spōsi amore, salutare Christi cōsiliū secuti, se abdiderūt. Quod verò aliud est, vel dari potest à Domino præmiū, nisi Dominus ipse, summū & infinitum bonū. Ac rationi consentaneū sane est, vt qui oīa reliquit, oīa vicissim inueniat, & qui totū se cultui Dei dedit, is aliā mercedē nō habeat, quā ipsum Deū. Ita scriptum est de tribu Leui. quæ quoniā tota erat diuino dedicata seruitio, noluit Dominus partē vllā ab ea hereditatis in terra vendicari cū reliquis, sed dixit, *Ego pars & hereditas tua* Num. 18. O felix præmium. O quantam exultandi causam habent, qui relicto patre, matre, facultatibus, alijsque rebus omnibus se totos diuino cultui dedicarint. nam Deus illis seipsum

promisit in retributionem, ille erit
 eorum pater, mater, frater, possessio,
 domus, nec centies solum, sed etiam
 millies amplius recipient, quam in
 hac vita propter ipsum reliquerint.
 Illis similiter, quos Dominus elegit
 & constituit super familiam sui fi-
 delis populi, vt velut boni & miseri-
 cordes dispensatores omnibus de ci-
 bo prouiderent, alijsque ad vitam su-
 stentandam necessarijs, illis, in-
 quam, qui studuerunt facultates su-
 as dispertire in pauperes, aliaque pie-
 tatis Christianæ ministeria obirent,
 Dominus particulare quoque præ-
 mium promisit, dicens. *Beatus ille*
seruus, quem cum venerit Dominus eius
inuenerit sic facientem. Amen dico vobis,
super omnia bona sua constituet eum. Ac
 rationi certe consentaneum est illū,
 qui benè & piè cœpit dispensare bo-
 na terræ, à Deo postea fieri possesso-
 rem & dispensatorem bonorum cæ-
 lestium. His quoque qui fideliter ne-
 gotiati sunt cum talentis & donis à
 Domino illis concessis, non re-
 condendo ea in terra sed in sinu ino-
 pupum; nec expendendo ad proprii
 corporis delicias, sed in necessitatem
 & salutem aliorum, hæc fœlicia ver-
 ba

Matt. 24.

ba pronuntiabuntur. *Ecce serue bone* Matt. 24.

*& fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, super
multa te constituam, intra in gaudiū Do-
mini tui. Pauca verè sunt que in hoc
mūdo amore CHRISTI facimus, et-
iam si mille vitas pro illo expendere-
mus, & breue admodum tempus est,
quo ei seruiamus, sed præmiū æternū
est & infinitū, & gaudium ab eo pro-
missum nemo vnquā tollet à nobis.*

8. CONSIDERA deniq; sumptuo-
sum & lautissimum conuiuū à Do-
mino præparatum his beatis Con-
fessoribus, & seruis fidelissimis, qui
in hac vita aliquid perpeffi sunt, vel
certè laborarunt amore ipsius, & vs-
que in finem in officijs Christianæ
pietatis perseuerarunt: de quibus o-
mnibus ipse dicit. *Beati serui illi, quos*

LUC. 12.

tū venerit Dominus inuenerit vigilantes.
*Amen dico vobis, quod præcinget se, & fa-
riet illos discūbere, & transiens ministra-
bit illis.* Magno certe fauore & bene-
uolentia Rex diceretur prosequi mi-
nistrū aliquem aulæ suæ, si eū inui-
taret ad mensam suam, vnaque cum
eo cibum sumeret: maiore autem
prosequeretur, si mandaret æquè
illi seruire atque sibi; Quod si verò
& ipse vellet illi suis manibus in-

T 4 seruire.

seruire, ea nimia esset beneuolentia
 & caritas, atque apud homines inau-
 dita. Iam cum Rex cæli, magnus ille
 totius mundi Monarcha tanto amo-
 re prosequatur seruos suos, nos exi-
 guos terræ vermiculos, tantiq; faciat
 tenuia eorum officia & opera, vt ve-
 lit remunerationis loco eos non so-
 lum in cælo mensæ suæ assidere, sed
 etiam in ea ipse illis ministrare, quã-
 tam, quam inauditam putamus hęc
 esse erga nos beneuolentiam? certe
 tam eximia & rara est, vt si ipse Deus
 suo ore non dixisset id futurum, nul-
 la vnquam intelligentia humana ca-
 pi potuerit. Verum si hoc est conui-
 uium cæleste & diuinum, ipseque
 Deus preparat, & distribuit conuiu-
 fercula, ac rursū ipse in propria per-
 sona ministrat, quæ dapes, qui cibus
 dignus poterit esse tam nobili con-
 uiuia, & tam sublimi ministro? Certe
 hic alius non est præter ipsum Deū,
 illum panem angelorū, illud manna
 cæleste, in se continens omnē suau-
 tatis saporē. Deus itaq; erit qui inui-
 tabit, idē erit qui inuitatis seruiet, idē
 cū eis comedet, idē deniq; erit. cibus
 quo illos pascet. O cōuiuium splen-
 didissimum. ô cibum lautissimum.

ô be

& benignitatem, caritatemque nimirum
 redemptoris nostri. Hoc est sum-
 ptuosum illud conuiuium, de quo
 locutus propheta, *Faciet, inquit, Do-*
minus exercituum omnibus populis con- *Esa. 25.*
uiuium pinguium, conuiuium vindemie,
pinguium medullatorum, vindemie dese-
cate. Quæ verò dapes tam nobiles &
 suaves, pinguedini & medullæ per-
 similes toto orbe reperiri possunt, ac
 fuerunt illæ, quibustam abundanter
 satiati sunt, quotquot à Domino
 ad hoc conuiuium fuere inuitati? Si-
 militer quod vinum purius & me-
 lius esse potest illo vino nouo & a-
 mabili, quo suos electos inebriat in
 cælo? Ibi in hoc foelici conuiuium o-
 mnes dilecti eius serui & amici, siue
 intrantes, siue exeuntes, inuenient v-
 berrima pasca, quibus non anima
 tantum, sed corpus quoque restaura-
 bitur. Ibi replebuntur abundantia
 domus Domini, & diuinarum dul-
 cedinum, consolationumque tor-
 rente potabuntur. Ibi summa pace,
 perfecta que satietate fruuntur; sic
 prorsus, vt nunquam in æternum
 vllam famem, vel sitim rei creatæ
 sint habituri. Beati qui digni fuerint
 tam grato & liberali Domino serui-
 T s re, qui.

re, qui etiam exigua officia nostra tibi facit, & tam copiosè remunerat. O vani huius sæculi amatores, qui tantas opes expenditis in mundi seruitium, quarum omnis, vbi consumptæ fuerint, perit memoria. Videte, quantum discrimen sit inter opera, licet exilia in honorè Dei facta, & ea quæ homines in gratiam mundi faciunt. Nam duorum illorum minorum quæ bona vidua in templo Dei obtulit, & partis pallij, qua B. Martinus nudum pauperem contextit inter homines vsq; ad finem mûdi, perpetua existabit memoria, & in cælo perdurabit per infinita sæcula. Contra magnifica & fastuosa opera nostra tantis impensis & laboribus tantum ad conciliandum nomē & existimationem apud homines perfecta, nobiscum omni excident memoria.

COLLOQVIUM.

O Dulcissime Iesu Domine, Confessorum gloria, Doctorum corona, & merces beatissima omnium fideliter tibi seruentium, qui tam benignè nos monuisti, vt staremus succincti lumbos, lucernisque ardentibus in manu, tuum aduentum præ-

stola;

stolaremur, vte, obsecro, & purga
 sancti spiritus tui igne renes meos
 & cor meum, vt nulla mihi domine-
 tur iniquitas, nec incurram aliquam
 tuæ Maiestatis offensam. Accende
 quoque Deus meus lucernam meam
 diuini tui amoris flamma, vt caritatis
 feruor in anima mea non intepescat,
 omnesque meæ cogitationes, verba,
 & actiones dirigantur ad sanctâ vo-
 luntatem tuam perfecte præstandâ.
 Quare rogo, vt mihi largiri eam gra-
 tiam velis, vt semper vigilem & bo-
 nis operibus vocem, ne imparatus in
 aduentus tui die tã incerto inueniar,
 sed potius, velut fidelis seruus, simu-
 latque pulsaueris, ianuam aperiam,
 teque Dominum meum cum gaudio
 recipiam, atque ita dignus efficiar in-
 ter electos tuos annumerari, cumq;
 eisdem misericorditer ad æterna gau-
 dia assumi: vbi cum iisdem, quando
 beneficio resurrectionis erunt quasi
 aquilæ renouati, merear ego quoque
 beatifica tua visione satiari, & cum
 infinito iubilo cordis mei laudare, &
 benedicere te in æternum.

DOCUMENTA.

- I. **P**RÆBLATI & Doctores vocan-
 tur Sal terra ob vitæ eorum perfe-
 ctionem

tionem, & sanctitatis exemplum, quibus
condire debent mentes hominū adhuc ter-
rena sapientium. Nam sicut sal tres habet
proprietates, Prima, quod terram in qua
spargitur, reddat sterilē. Altera, quod con-
diat & sapos efficiat cibos. Tertia quod
exsiccat carnes & à putredine conseruet.
Sic Prælati sanctitatis exemplo, & doctri-
næ præstantia, in subditis cupiditates ter-
renas refrenant, easq; reddunt steriles mū-
do. Secundò desideria sancta sapore deuoti-
onis condiunt & promouent. Tertiò exsic-
cant carnes, hoc est, homines carnales, præ-
seruando eos à libidinis putredine. Deniq;
sicut per salem designatur virtus discretio-
nis, sic omnia opera quæ exercentur erga
subditos hac virtute condienda sunt, red-
dendo illa hoc modo coram hominibus atq;
etiam in præsentia Dei sapidiora.

2. CHRISTVS primò dixit Aposto-
lis, eos esse sal terræ, postea autem dixit es-
se lucem mundi, quare indicatur prælatos.
Doctoresq; Ecclesiæ primo debere esse sa-
lem quo ad se, viuendo benè & sapienter.
deinde præbere lucem prædicando, & do-
cèdo alios, salem exemplo, lucem doctrina,
secundum exemplum Christi Saluatoris, de
quo scriptū est, Cæpit Iesus facere &
docere.

Act. 1.

3. Sic

3. SIC luceat lux vestra coram hominibus, inquit. *CHRISTVS*, vt *Matt. 5.* videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in celis est, volens his verbis commonere suae Ecclesiae prelatos & Doctores, debere eos lumē præbere alijs non solum doctrina, piaque institutione, sed etiam operibus, idque præcipue. neque enim dixit, vt homines videant doctrinam vestram, sed vt videant opera vestra bona glorificent Patrem celestē. Vbi similiter animaduertant Prelati, non debere eos ex suis bonis operibus propriam aucupari laudem & gloriam, sed tantum Dei, non enim dicit, vt videntes homines opera vestra bona glorificent & collaudent vos, sed dicit, vt glorificent Patrem celestem, à quo omne bonum promanat.

4. Dicit *CHRISTVS* debere nos præcingere lumbos nostros. Duo genera lūborum inueniuntur in nobis. Alij sunt mentis, id est, voluntatis nostrae, à qua oriuntur omnes affectus inordinati, & intellectus nostri, à quo procedunt prae cogitationes & mala desideria. Alij deinde sunt lumbi carnis, à quibus proficiuntur cupiditates carnales, & impudica opera. Vrosque debemus præcingere, cohibereq; ne erumpant in cogitationes & actiones illicitas.

I 7 idque

idque duobus cingulis præstandum est. Primum est studium orationis, & assidua in lege Dei meditatio, quibus prave cogitationes & desideria mentis nostræ facile coercentur. Alterum cingulum est vite severitas, & corporis afflictio, quibus libidines & incentiua carnis opprimuntur & extinguuntur.

5. Multis modis solet Dominus, (vis ille, qui consuetudine nostra delectatur) pulsare ad ostium cordis nostri, ut si uno non aperiatur, aperiatur alio, eumque intro recipiamus. Primò pulsatur verbis concionatorum, aliorumque qui cohortantur & excitant nos ad bonum. Secundò, pulsatur bonis hominum piorum exemplis. Tertio beneficijs suis, quibus nos continenter afficit. Quarto immixtis flagellis, & iniecto terrore æternorum tormentorum. Quintò promissione maximorum premium. Contra nonnulli nulla ratione induci possunt ut Domino respondeant; sic enim obdurati sunt, ut nec concionibus, nec beneficijs, nec timore vllò cor illorum emolliri queat. Alij humiliter respondent, sed patiuntur eum vacuum discedere: atque hi sunt, qui similiter quidem agnoscunt & fatentur se peccatores, sed nondum habent firmum propositum peccata deserendi. Alij aperiunt quidem, sed non deti-

nent

nent eam diu secum, & hi sunt, qui ex vna parte se emendant, sed non plenè satisfaciunt; nihil quidem alienum rapiunt, sed quod iam rapuere non restitunt. Alij tamen si aperiant, eumque recipiant, nouis tamen hospitibus interuenientibus, pauperem IESVM foras eijciunt. Et hi sunt, de quibus Dominus dixit. Ad tempus *Luc. 8.* credunt, & in tempore tentationis recedunt, dolent de peccatis & vitam corrigunt, sed quamprimum è mundo vel carne tentatio aliqua in eos irruerit, mox relabuntur. Alij denique non solum confestim illi aperiant, sed benigne quoque suscipiunt, gratamque habitationem in cordibus suis ei præparant: de quibus ipse Dominus *Apo. 3.* dixit, se ad eos ingressurum, cenaturumque cum illis, & illos secum, quando per aduentum tanti hospitis omnibus bonis & charismatis celestibus sunt locupleati.

6. Dixit præterea Dominus, vt vigilarent, vt quamprimum pulsarit ostium, sibi illud patefaciant. Tunc Dominus pulsat animæ nostræ ostium, quando bonam aliquam inspirationem, piumque desiderium nobis immittit; & tunc illi aperimus, quando illi consentimus, probamus, & opere præstamus.

7. Consulit Dominus nobis vt vigilemus
& ad

& ad suum aduentum parati simus. Tunc
 autem vigilanter expectamus aduentum
 Domini, quando mentis nostrae oculos a-
 pertos tenemus ad contemplandum verum
 lumen, hoc est, cum frequenter cogitamus
 de Deo, eumque continuo praesentem in o-
 mnibus actionibus nostris imaginamur.
 Tunc quoque vigilamus, quando quod cre-
 dimus, factis implemus. Vigilamus etiam,
 quando temporis & ignaviae tenebras depel-
 limus; & cum diligetia ac seruore CHRIS-
 TIO D. N. inseruimus. Tunc denique
 vigilamus, cum oculis semper obiectam
 habemus mortis nostrae, & aduentus Do-
 mini memoriam, id semper studentes, ne
 quid in pectoris nostri domo supersit, quod
 tanti hospitis oculos offendere possit.

8. Dixit Dominus seruos suos beatos fore,
 si eos vigilantes in prima vel secunda vi-
 gilia inuenerit. Vigiliae haec sunt diuersae a-
 tates vitae nostrae; Prima vigilia est pueri-
 tia. Secunda est adolescentia, & iuuentus.
 Tertia est senectus. Qui igitur negligentes
 fuerint, vel vigilare noluerint in prima, adui-
 gilent saltem in secunda, qui vero etiam
 secundam neglexerint sua incuria, ne ex-
 tremum tertiae vigiliae repudient remediū,
 ut saltem in senectute somnum excutiant,
 nec tantam Dei longanimitatem & pa-
 tientiam contemnant: valde enim verendū
 est,

est, ne dum expectant misericordiam protogando penitentiam, in iudicium incidat: atque tunc eo maior erit contra illos diuine iustitiae seueritas, quanto diuturnior fuerit Dei in expectanda illorum emendatione longanimitas. O quot hodie in mundo florem iuuentutis vanissime consumunt, ac demum vix senectutis feces penitentiae agenda tribuunt.

9. Per hunc seruum fidelem, quem Dominus dicit à se constitutum super familiam suam, intelligitur quilibet Christianus. Nam quilibet vocari potest dispensator Domini, ac primo quidem in rebus spiritualibus, quod proprie pertinet ad Praelatos. Secundo in temporalibus, quod ad Principes & Iudices seculares. Tertio in bono usu gratiae, & donorum, cuique à Domino concessorum, qui consistit in gubernatione sui ipsius, & institutione vitae pie, quod pertinet ad omnes. Tunc igitur Praelatus, vel Princeps Christianus boni serui officio fungitur, quando donis à Deo acceptis, ut scientia, vel potestate, & auctoritate, vel opibus, vel alijs bonis, utitur, non in detrimentum subditorum, aut condemnationem propriam, sed in salutem suam commodumque commune aliorum. Nam sicut nemo sibi soli natus est, sed etiam utilitati proximorum, secundum illud. Vnicuique mandauit.

450 DISCVRSVS DE
davit Deus de proximo suo, ita quilibet existimare debet facultates quas possidet non sibi soli, sed etiam in beneficium aliorum datas esse.

10. Duas in suis servis Dominus requirit conditiones alteram, ut sint fideles: alteram, ut prudentes. Tunc autem servus Dei fidelis est, quando dona à Deo concessa non sibi adscribit, gloriando in illis, & vanam aucupando hominum laudem ex illis, sed potius attribuit soli Deo, ei que gratias agit, & in eum omnem eorum gloriam transfert. Tunc vero est prudens, quando talentum ab eo acceptum neque recondit otiose, nec vane consumit, sed. vtiliter, divinaeque voluntati convenienter in salutarem usum expendit, tanquam de eo aliquando rationem Deo redditurum.

NOTET hoc loco pius Lector, etiam si sequens Meditatio inscribatur, DE COMMUNI VIRGINUM, nos tamen in hoc nostro discursu (quonia in eo agitur de Virginitate generatim) nomine Virginum etque viros ac feminas, dono integritatis in hac vita illustres, comprehendisse.

DE